

Panorama Kamperpoort 2030

Een toekomstverhaal voor een
energieke wijk

April 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Totstandkoming	5
3.	Ontwikkeling van Kamperpoort 1230 - 2030	6
4.	De aard van de Kamperpoort	8
5.	Het toekomstverhaal voor een energieke wijk in 2030	10
6.	10 + 1 Gouden regels voor de Kamperpoort	12
7.	Impressies van de Kamperpoort in 2030	19
8.	Epiloog: samen verder	24

1. Inleiding

Al sinds 2005 sleutelen bewoners, gemeenten, woningcorporaties en marktpartijen aan de toekomst van de Kamperpoort. Er wordt gewerkt via een gefaseerde en organische herontwikkeling van de wijk. Het resultaat is een mooi palet aan nieuwe bouwblokken en buurtjes, waarmee de Kamperpoort anno 2020 ook nieuwe bewoners en bezoekers trekt. Tegelijkertijd is de wijk nog niet af – een aantal gebieden zal de komende jaren een nieuw gezicht krijgen. Maar wat is het verhaal voor de toekomst van Kamperpoort? Welke richting kiezen we voor de toekomst? Hoe willen we dat de wijk er in 2030 uitziet, hoe willen we dat de wijk dan voelt?

Onder de noemer *Panorama Kamperpoort 2030* hebben marktpartijen BPD, Nijhuis Bouw, DLH en woningcorporaties deltaWonen, SWZ en Openbaar Belang het initiatief genomen om na te denken over het toekomstperspectief voor de wijk. Hierbij wordt een breed vizier gehanteerd: dit

Panorama Kamperpoort richt zich op het gebied dat wordt begrensd door de Blaloweg in het noorden, de Willemskade - Harm Smeengekade - Pannekoekendijk in het zuiden, de Rieteweg in het westen en het Zwarte Water in het oosten. Panorama Kamperpoort 2030 is een integraal toekomstbeeld voor de wijk in 2030, waarin wonen, werken en leven met elkaar zijn verbonden. Het laat zien wat de ontwikkeling van de wijk kan betekenen voor de (toekomstige) bewoners, maar ook hoe dit kan bijdragen aan de ambities van de stad Zwolle.

Dit Panorama is zowel een bod als cadeau van bovengenoemde ontwikkelende partijen aan de wijk en de stad. We hopen dat het verhaal van dit Panorama omarmd wordt en mede vorm geeft aan de toekomst van de Kamperpoort.

april 2020

Leeswijzer

Het voorliggende document duikt allereerst terug in de tijd. Elke toekomst heeft immers recht op zijn verleden, zo ook de toekomst van de Kamperpoort. In hoofdstuk twee laat een tijdlijn van de Kamperpoort zien hoe de wijk zich heeft ontwikkeld, van 1230 tot nu. Vervolgens duidt hoofdstuk drie welke karakteristieke elementen en rode draden uit de tijdlijn naar boven komen die aanknopingspunten bieden voor het toekomstverhaal van 2030. Ten slotte laten hoofdstuk vier, vijf en zes zien wat het toekomstverhaal van de Kamperpoort in 2030 zou kunnen zijn, welke ontwikkelprincipes daarbij horen en welke kwaliteit dat kan opleveren.

2. Totstandkoming

Hoewel Panorama Kamperpoort 2030 een initiatief is van een coalitie ontwikkelende partijen en woningcorporaties, is voor de totstandkoming ervan ook gebruik gemaakt van de lokale kennis van een selecte maar diverse groep bewoners en gebiedspartijen. De coalitie heeft deze groep tweemaal intensief geconsulteerd, zowel in de fase waarin de richting naar 2030 werd uitgedacht als bij de concretiseringsslag om hierop een Kamperpoortse wijze sturing aan te geven. Bij de samenstelling van deze groep bewoners en gebiedspartijen is ingezet op een diverse vertegenwoordiging, zoals bewoners met familiewortels in de wijk en mensen die er pas enkele jaren wonen of er in de (nabije) toekomst komen wonen, jonge Kamperpoorters en oudere, enkele ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties in de wijk.

Het raadplegen van deze groep gebeurde tijdens twee atelieravonden, op 4 november 2019 en 3 maart 2020. Tijdens het eerste atelier stonden drie toekomstscenario's voor de Kamperpoort centraal. Deelnemers werd gevraagd om hierop te reflecteren: wat vonden ze goed en interessant aan elk scenario, welke onderdelen vonden ze minder

passend en welke concrete verbeteruggesties achtten ze denkbaar? Met behulp van deze opbrengst is één toekomstscenario verder uitgewerkt en vertaald in een set 'gouden regels' die gezamenlijk concrete invulling geven aan dit toekomstverhaal. In het tweede atelier is met deelnemers verder geschaafd aan het toekomstverhaal en zijn deze gouden regels getoetst. In de bijlage is uitgebreider terug te lezen welke methode gebruikt is om dit toekomstverhaal op te tuigen en hoe het proces verlopen is.

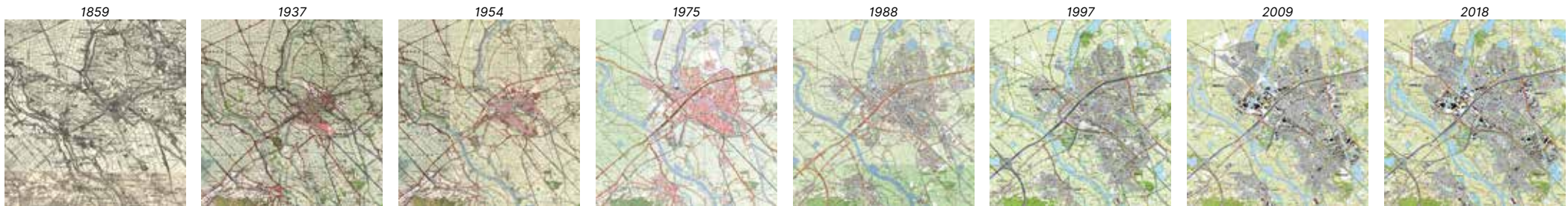
De opbrengst van beide ateliers was ontzettend waardevol voor de ontwikkeling van Panorama Kamperpoort 2030 en is gebruikt om het voorliggende toekomstperspectief verder fijn te slijpen, zowel in toon, richting als beeldtaal.

3. Ontwikkeling van Kamperpoort 1230 - 2030

Voor het nadenken over de toekomst van de Kamperpoort is het belangrijk om eerst achterom te kijken. De wijk en haar betekenis is gevormd door keuzes, gebeurtenissen en ingrepen in het verleden. Deze tijdlijn geeft inzicht in waarom de Kamperpoort er vandaag de dag uit ziet zoals ze eruit ziet. Tegelijkertijd legt de tijdlijn een aantal karakteristieke bloot die belangrijke ingrediënten vormen voor het toekomstverhaal.

I Ontwikkeling van Zwolle 1860 - 2018

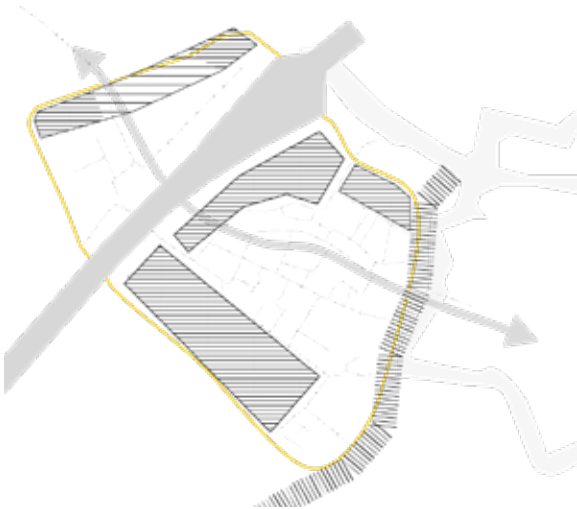
II Morfologische ontwikkeling Kamperpoort 1927 - 2018

III

4. De aard van de Kamperpoort

Een verschuivende betekenis:

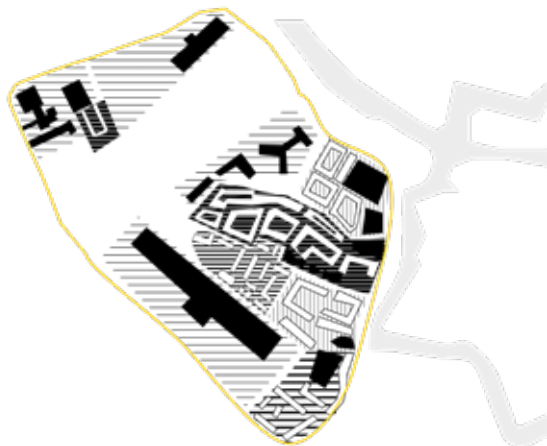
Door de tijd heen maakt de betekenis van Kamperpoort een grote verschuiving door. Van oorsprong heeft Kamperpoort een belangrijke functie voor de hele stad. Eerst als regionale stadsentree vanuit Kampen, met de stadspoort en een van de oudste wegen van Zwolle die door de wijk loopt. Later wordt het Voorstad genoemd, de wijk die optreedt als opmaat naar Zwolle. Inmiddels heeft de wijk een andere betekenis gekregen voor Zwolle: een wijk die meer op zichzelf is aangewezen en minder een bestemming vormt voor Zwollenaren elders uit de stad. Verschillende ingrepen, zoals het aanleggen van de randweg (later A28), het verrijzen van de IJsselhallen en de

grote verkeersroutes die de wijk omsluiten, maken dat de wijk een wat geïsoleerd karakter heeft ontwikkeld. Binnenin de wijk is de routing informeel, je kunt er nog heerlijk dwalen - een zogeheten 'scharrelroute'. Tegelijkertijd zijn het juist deze condities die ervoor zorgen dat de Kamperpoort een sterk eigen karakter heeft.

Wonen en werken hand in hand:

De wijk heeft altijd veel bedrijvigheid gekend. Van oudsher wordt er gewerkt in de Kamperpoort. In het begin waren dit tuinders, veehouders en kleine ondernemers voor wie in de stad geen plek was. Later kwam de grotere industrie zoals blekerijen en scheepswerven, gevolgd door andere soorten fabrieken, zoals een houthandel (met houtzaagmolen), linoleumfabriek, zeepfabriek en de koekjesfabriek. De wijk ontwikkelde zich tot dé arbeiderswijk van Zwolle, waar later ook veel winkeltjes kwamen, zoals bakkers, slagers en kruideniers. De laatste decennia is veel van deze arbeid uit de Kamperpoort verdwenen en is de wijk meer een woonbuurt geworden.

Een lappendeken van stijlen en structuren:

Kijkend naar de ruimtelijke structuur van de wijk valt op dat de korrelgrootte sterk varieert. De Kamperpoort kent kleinschalige en fijnmazige buurtjes, maar maakt ook grote schaalsprongen. Zo zijn er de kantoren, de IJsselhallen en de bioscoop die een grotere maat kennen. Historische lijnen zijn verwaterd geraakt en losse ontwikkelingen en kleine buurtjes zorgen dat de wijk een ware lappendeken aan stijlen is: van chique notariswoningen tot woonerfstraten, lintbebouwing en moderne woningen en appartementen in een centrum-stedelijke setting. Deze lappendeken is een kracht van de Kamperpoort, waarbij de vele onverwachte doorkijkjes de schaalsprongen en het patchwork in de wijk benadrukken.

Landingsplek voor het buitengewone:

De wijk heeft altijd een belangrijke rol gehad in het opvangen van mensen, functies en voorzieningen waarvoor in de stad geen plek was. Van lepralijders in de 14e eeuw, naar bedrijvigheid waarvoor in de stad geen plek was of een kerkhofje. Deze eigenschap weerspiegelt zich in de wijk, ook in de bewoners. Veel Kamperpoorters hebben een vrije geest en hechten aan de vrijheid om eigen(zinnige) keuzes te maken.

Verschillende werelden, verschillende snelheden:

De doorsnijding van de A28 van de Kamperpoort deelt de wijk op in twee delen: het noordelijk deel, grenzend aan de Blaloweg, is sterk gefragmenteerd, kent een grote korrel en sluit qua gevoel meer aan op het naastgelegen bedrijventerrein. Hier gaan de (fysieke) veranderingen de laatste jaren langzamer, het is minder een woongebied, met een lagere dagelijkse dynamiek. Het zuidelijke deel is een dynamische stadswijk, waar transformaties elkaar in rap tempo opvolgen en waar veel wordt gewoond. Voor een deel wonen hier mensen die elkaar goed kennen, die soms al generaties lang in de wijk wonen en absoluut niet weg willen uit de wijk. Tegelijkertijd kent de Kamperpoort een groep bewoners die nog niet zo lang in de wijk woont, veelal aangetrokken door de herstructurering van enkele jaren geleden en de recente nieuwe ontwikkelingen, die zich anders bij de wijk betrokken voelt. De laatste jaren ontstaat er steeds meer een balans tussen beide groepen.

5. Het toekomstverhaal voor een energieke wijk in 2030

In 2030 is de wijk Kamperpoort een dynamische en vooral ook een groene stadswijk in Zwolle die nauw verbonden is met de binnenstad. De karaktertrekken van de wijk en haar inwoners die de Kamperpoort hebben gevormd, zijn nog steeds herkenbaar. Het toevoegen van bijzondere woningbouw en nieuwe functies die elders in de stad geen plek vinden, versterken het eigenzinnige karakter van Kamperpoort verder. De wijk kent een toekomstbestendige leefomgeving, waar geluk, gezondheid en duurzaamheid richtinggevende waarden zijn.

Is Kamperpoort anno 2020 een enigszins diffuus overlooptgebied van de binnenstad, in 2030 heeft de wijk haar eigenzinnigheid weten te benutten en is ze uitgegroeid tot een stadsdeel met een sterk onderscheidend profiel. Kamperpoort is een wijk die energie geeft - letterlijk en figuurlijk, waar een aanstekelijke dynamiek heerst tussen bewoners onderling. De bron van deze energie ligt in het versterken van de kenmerkende lappendeken aan buurtjes in de wijk, met een eigenwijze levendigheid als gevolg. Deze levendigheid past bij de authentieke Kamperpoorter, die soms al meerdere generaties in de wijk woont, maar trekt ook steeds meer nieuwe bewoners aan: nieuwsgierige, creatieve en zelfverzekerde mensen die actief in het leven staan, vaak een ondernemende houding hebben, gedijen in een wijk met reuring en houden van het onaffe karakter dat kansen biedt voor nieuwe bewoners en ondernemers.

Ruimte

Juist het naast elkaar en door elkaar voorkomen van oud en nieuw, van groot en klein, van besloten hofjes en open pleintjes is een kracht van de wijk. De Kamperpoort heeft niet één gezicht, maar juist de diversiteit aan mensen en buurtjes kleurt de wijk. En hoe divers ook, deze verschillende identiteiten passen goed bij elkaar en vormen daarmee een eigenzinnige, maar ook harmonieuze lappendeken. De openbare ruimte is van groot belang: dit is de plek waar mensen elkaar tegenkomen en waar buurtjes in elkaar overgaan. Hier zijn niet alleen veel ontmoetingsplekken te vinden, maar ook veel groen. Mensen hebben vanuit hun voordeur veelal toegang tot groene routes, die stad, wijk en land met elkaar verbinden. Op deze manier takt de Kamperpoort goed aan op omliggende groenstructuren. De wijk heeft aandacht voor duurzaamheid en het veranderende klimaat, dit zijn leidende

gedachten bij alle nieuwe ontwikkelingen. Hierin hebben nieuwbouw en de openbare ruimte een voorbeeldfunctie. Zo zijn groene daken en gevels een gangbaar onderdeel van het straatbeeld, wordt er waar het kan duurzame energie opgewekt, gebeurt herbestemming circulair en is er een riant rol voor bomen en planten in de openbare ruimte. Ook gaat het regenwater niet het riool in maar wordt dit een speels element in de wijk: de Kamperpoort staat in 2030 bekend om zijn wijkgoten en waterstraten die de uitstraling van de wijk verrijken.

Leven

De Kamperpoort stimuleert geluk en heeft een gezond leefklimaat. De wijk draagt bij aan de fysieke gezondheid, door de groene openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, door de aandacht voor de fietser en voetganger en door de zorgfuncties in de nabijheid. Maar wellicht nog belangrijker, de wijk

bedient ook de mentale gezondheid. Ruimte voor ontmoeting is daarvoor van levensbelang. Daartoe is een sleutelrol weggelegd voor de openbare ruimte in de Kamperpoort. Deze biedt op verschillende manieren, op verschillende plekken in de wijk, ruimte aan ontmoetingen tussen wijkbewoners - met eenzelfde of juist een hele andere achtergrond - zodat zowel vluchtige en diepere sociale relaties kunnen opbloeien in de buurt. Maar ook een wijkwerkplaats brengt groepen samen, om te sleutelen aan een auto, een kast of een stoel op te knappen, om een workshop te volgen of om even te buurten en een kopje koffie te drinken. Het zelf invloed hebben op je leefomgeving is eveneens belangrijk voor de mentale gezondheid en krijgt stevig voet aan de grond in de Kamperpoort door inspraak in de invulling van de openbare ruimte en door actief in te zetten op verschillende vormen van eigenaarschap, bijvoorbeeld een woongenootschap (een coöperatieve woonvorm tussen kopen en huren in).

De energie die de Kamperpoort uitstraalt, komt mede doordat het niet alleen een wijk is om te wonen, maar waar ook gewerkt wordt. In de randen van de wijk zijn wijkoverstijgende voorzieningen te vinden, met een publiek karakter. Binnenin de

wijk, langs de historische routes, heeft het maken en handelen van weleer een eigentijdse vertaling gekregen. Hier is ruimte voor de kleinschalige maakindustrie, waarbij vakmanschap en ambacht belangrijk zijn, zoals hout- of metaalbewerking, maar er is ook ruimte voor enkele start-ups in de creatieve maakindustrie. Dit type werk is interessant voor de uiteenlopende doelgroepen die de Kamperpoort

kent, draagt bij aan de inclusiviteit van de wijk, biedt ruimte aan ontmoeting en maakt de Kamperpoort uniek in Zwolle.

Werken aan het toekomstverhaal: nu al beginnen

Op dit moment wordt er al hard gewerkt aan de Kamperpoort. Verschillende projecten zijn recent opgeleverd, andere staan - letterlijk - in de steigers. Deze locaties bieden op de korte termijn weinig mogelijkheden om vorm te geven aan dit toekomstverhaal. Maar daarmee is niet gezegd dat het werken aan het toekomstverhaal iets is voor de verre toekomst. Integendeel: dit kan nú al beginnen. Zo bieden de ambities uit dit toekomstverhaal handvatten voor de manier waarop het onderhoud en beheer van deze projecten aangepakt kan worden. Ook in het onderhoud en gebruik van de bestaande openbare ruimte liggen mogelijkheden om te

koersen om het gewenste toekomstverhaal, evenals via het toevoegen van sociaal en cultureel programma.

Tegelijkertijd zijn er gebieden in de Kamperpoort die meer ruimte bieden om vorm te geven aan dit toekomstperspectief. Drie grotere locaties kennen op de korte of middellange termijn ontwikkelruimte: de IJsselhallenlocatie, de kantorenstrip langs de A28 en het gebied aan de noordzijde van de A28, begrensd door Rieteweg/Blaloweg. Ook voor deze locaties biedt dit toekomstverhaal houvast.

6. 10 + 1 Gouden regels voor de Kamperpoort

Het toekomstverhaal voor de Kamperpoort in 2030 schetst een aantrekkelijk en onderscheidend toekomstbeeld. Maar hoe komen we daar? Daarvoor zijn deze elf gouden regels ontwikkeld. Dit is een set principes die sturing en richting geven aan wat dit toekomstbeeld zou betekenen voor bijvoorbeeld woningbouwprogrammering, leefbaarheid, programma van de wijk, (wijk)economie, verduurzaming, openbare ruimte, groen, zorg en bereikbaarheid. Tien gouden regels bieden via de inrichting van de leefomgeving ruimte en aanleiding om tot een energieke wijk te komen in 2030, een elfde zet daar een plus op in de vorm van sociale en culturele programmering.

Deze gouden regels zijn ondergebracht in drie categorieën die gezamenlijk werken aan een energieke Kamperpoort in 2030:

- Groen en gezond
- Ontmoeten en verbinden
- Vormgeven aan de lappendeken

GROEN EN GEZOND

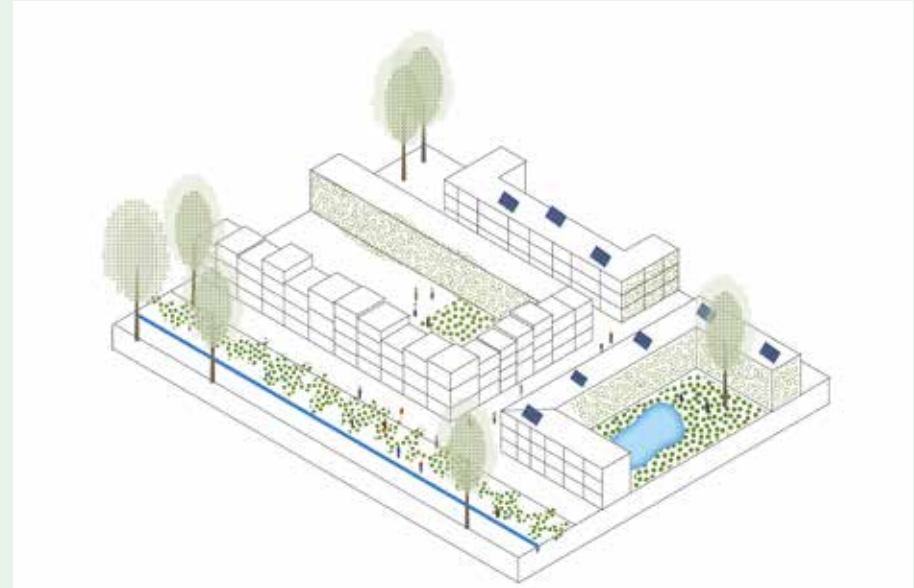
1. Het taludpark als groene long in de wijk

Op de flanken van het talud van de A28 bevindt zich anno 2030 de groene long van de wijk. Het gebied dat voorheen een achterkant was, met nauwelijks gebruikskwaliteit, keert nu trots haar gezicht naar de wijk in de vorm van een stevig taludpark. Dit nieuwe wijkpark is de groene bron van de Kamperpoort, van waaruit groen de wijk in stroomt. Het kent aantrekkelijke routes en ontmoetingsplekken, biedt ruimte aan waterberging en voorziet op een hoger schaalniveau in een verbinding met grotere groenstructuren binnen Zwolle, zoals het Engelse Werk, het Spoolderbos en de uiterwaarden aan de IJssel. De maatvoering van het taludpark is robuust en de inrichting en vormgeving ervan aantrekkelijk. Hiermee omarmt het taludpark als het ware de onderdoorgangen onder de A28, die daarmee een flinke opwaardering krijgen, zowel in gebruiks- als belevingswaarde. Dit vergemakkelijkt de verbinding tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de wijk; mentaal en fysiek.

2. Vanuit de voordeur direct toegang tot groene routes

Een gezonde en aantrekkelijke Kamperpoort bestaat bij de gratie van groene routes die de wijk dooraderen. Daarom is er in 2030 vanuit elke voordeur direct toegang tot groene routes - variërend van grootse en robuuste groenstructuren tot kleinere en fijnmazige vertakkingen, bijvoorbeeld in de vorm van groene gevels. Deze groene verbindingen takken aan op de omliggende grotere groenstructuren die zo wijk, stad en land met elkaar verbinden. Dit groen biedt niet alleen ruimtelijke kwaliteit, maar draagt in belangrijke mate bij aan het dynamische en energieke karakter van de wijk. Goed groen is goud waard: een groene openbare ruimte nodigt uit tot bewegen en ontmoeten.

3. Nieuwe ontwikkelingen zijn klimaatrobuust

In de Kamperpoort van 2030 is er vanzelfsprekende aandacht voor duurzaamheid en energie. Op het vlak van klimaatadaptatie gaat de Kamperpoort nog een stap verder: hierin blinkt de wijk uit en is een voorbeeld voor de rest van de stad. Nieuwe ontwikkelingen zijn klimaatrobuust en hebben een voorbeeldrol. Dit geldt niet alleen voor woningen, maar ook voor de openbare ruimte. Denk aan groene daken die water langer vasthouden en zorgen voor een vertraagde afvoer, regenwater dat niet het riool in gaat, een duidelijk herkenbare plek voor waterberging in de openbare ruimte, wijkgoten, halfverharding en groen. Heel veel groen. Deze ingrepen zorgen dat de wijk een hoog comfort kent, met droge voeten in natte tijden en aangename verkoeling in hete zomers.

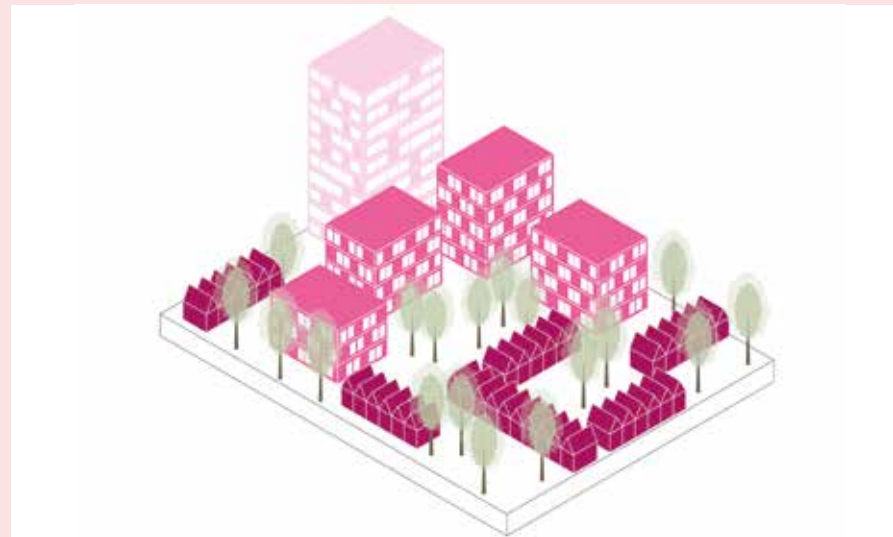
VORMGEVEN AAN DE LAPPENDEKEN

4. Nieuwe ontwikkelingen versterken de bestaande lappendeken van stijlen, structuren én mensen.

De bestaande lappendeken aan stijlen en structuren is van oudsher een belangrijke voedingsbodem voor de eigenheid van de Kamperpoort. In 2030 is deze lappendeken, met een diversiteit aan buurtjes, bouwblokken en schaalsprongen nog steeds een herkenbare karaktertrek van de wijk. Sterker nog, deze karaktereigenschap wordt benut om de veelkleurige samenstelling van de Kamperpoort verder uit te breiden en te verrijken met nieuwe bewoners: nieuwsgierige, creatieve en zelfverzekerde mensen die actief in het leven staan en houden van een wijk met reuring. Deze 'lappendeken' biedt nadrukkelijk ook ruimte om te experimenteren met nieuwe woonvormen, zoals meergeneratiewoningen of werk-aan-huis-concepten, en andere vormen van eigenaarschap, zoals een woongenootschap.

Zoals gezegd kent de Kamperpoortse lappendeken veel contrasten, zowel in stijl als hoogte en dichtheid. Toch zijn er qua stedenbouwkundige maatgeving twee korrelgroottes te duiden: die van het buurtje - een 'lapje' van de lappendeken - en die van het bouwblok. De lappendeken van 2030 zoekt in korrelgrootte aansluiting bij deze maatvoering. Dit draagt ook bij aan de kenmerkende Kamperpoortse 'scharrelroute'.

5. Verdichting vindt plaats via de 'Kamperpoortse stedelijkheid'

De Kamperpoort is een wijk met een stedelijk karakter, opgebouwd uit een lappendeken aan stijlen en schaalsprongen. In deze lappendeken komen zowel rijtjeswoningen met een tuin voor, terwijl op andere plekken juist blokken gestapelde woningen te vinden zijn. Af en toe is er een bouwblok dat de hoogte in gaat. Deze karaktertrek is typisch voor de wijk; het is de 'Kamperpoortse stedelijkheid'. Op locaties met ontwikkelruimte wordt richting 2030 ingezet op verdere verdichting volgens deze Kamperpoortse stedelijkheid. Hierbij is niet zozeer het aantal woningen per hectare een leidende graadmeter, maar veel meer het gevoel van stedelijkheid dat de wijk uitstraalt. Concreet houdt dat in dat bij de nieuwbouw (middel)hoog- en laagbouw hand in hand gaan, dat er veel wordt ingezet op blokverkaveling met uiteenlopende woningtypen en -groottes per blok en met veelal een aaneengesloten rooilijn, dat woningen een royale verdiepingshoogte kennen en een relatief smalle beukmaat. Dit type woonmilieu sluit zowel aan bij de leefstijl en -wereld van de huidige Kamperpoorter als die van de nieuwe Kamperpoorter die houdt van een dynamische wijk met reuring.

VORMGEVEN AAN DE LAPPENDEKEN

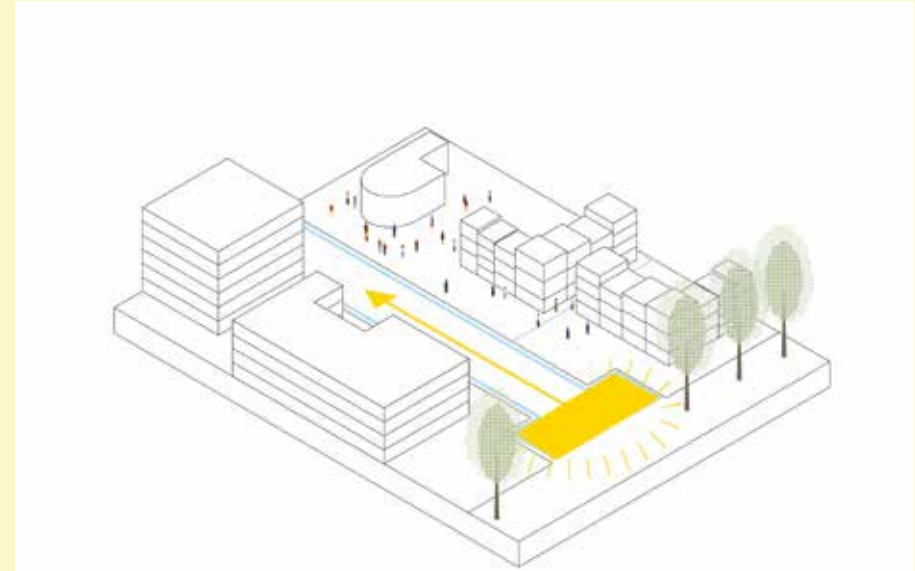

6. Een gezonde openbare ruimte als bindmiddel voor beweging en ontmoeting

De openbare ruimte in de Kamperpoort is in 2030 meer dan een efficiënte doorvoermachine van auto's, fietsers en voetgangers: het is hét bindmiddel tussen de verschillende buurtjes, blokken en bewoners en draagt actief bij aan de gezondheid en het welbevinden van bewoners. Hiertoe is een andere blik op mobiliteit leidend. Zo hebben de fietser en de voetganger het primaat in de openbare ruimte en is de auto te gast en ondergeschikt aan het langzaam verkeer. Passend bij een wijk die zo dicht tegen een grote binnenstad aan ligt, wordt in de Kamperpoort een lage parkeernorm gehanteerd. Daarnaast is er in de wijk veel ruimte voor nieuwe mobiliteitsconcepten, zoals het delen van een auto of elektrische fiets.

De openbare ruimte kent een hoogwaardige inrichting en is in zijn uitstraling het uithangbord van de wijk. Het straatbeeld wordt gekenmerkt door robuuste materialen, een groen karakter, ruime stoepen en een klimaatadaptieve inrichting, in de vorm van halfverharding en wijkgoten. Met grote regelmaat is een parkeervak 'opgeofferd' als plantvak.

ONTMOETEN EN VERBINDEN

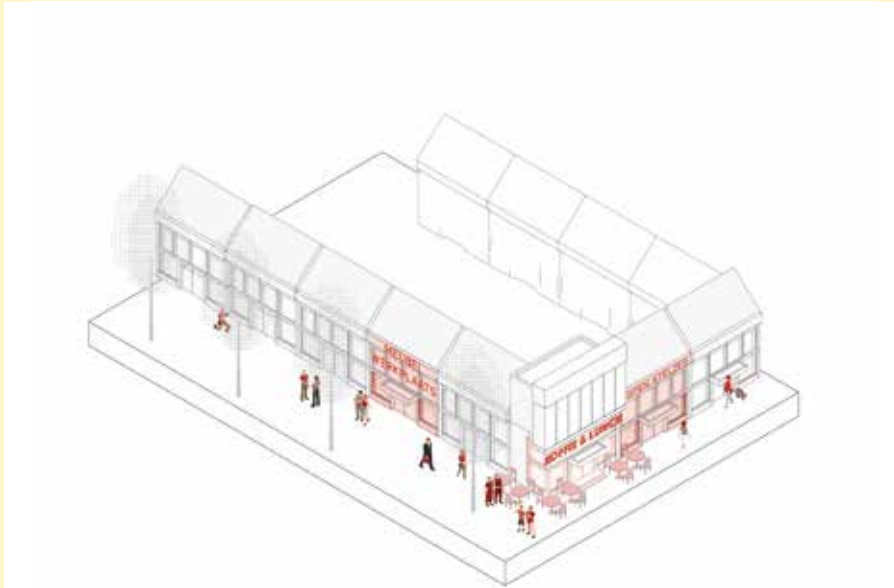

7. Herkenbare ontmoetingsplekken markeren de entrees van de wijk

Waar de Kamperpoort in 2020 enigszins als een eiland in de stad ligt, ingeklemd tussen een aantal grotere assen en barrières en zonder herkenbare entrees, is de wijk in 2030 sterker verbonden met de rest van de stad. Op een aantal strategische plekken, waar bestaande en nieuwe routes samenkomen (evenals bestaande en nieuwe doelgroepen), haakt de wijk aan op de rest van de stad. Dit zijn de nieuwe entrees van de Kamperpoort: hier wordt letterlijk en figuurlijk ruimte vrij gemaakt voor een herkenbare en aantrekkelijke ontmoetingsfunctie in de openbare ruimte.

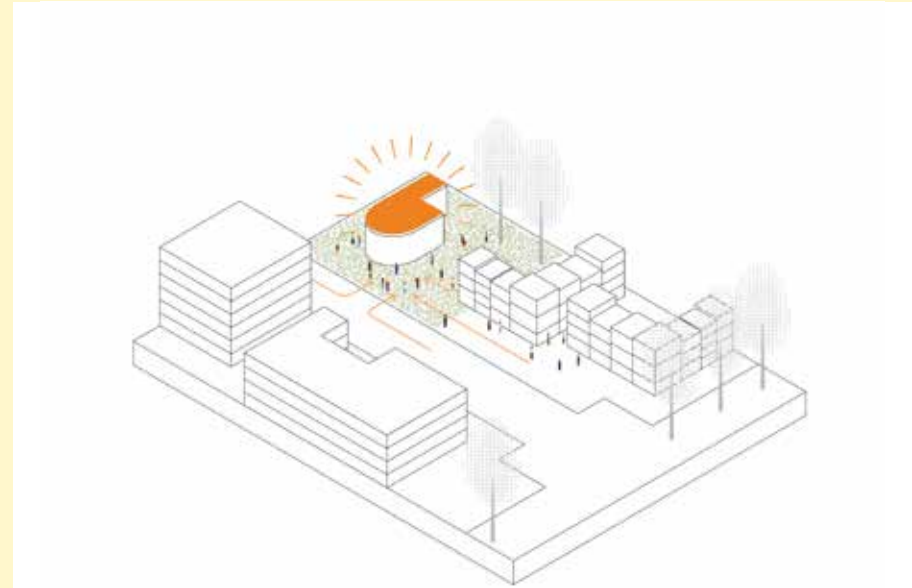
Door de Kamperpoort op een aantal strategische punten aan de stad te hechten, en niet in te zetten op het volledig versmelten van de Kamperpoort met de omliggende stad, kan de wijk wel de vruchten blijven plukken van deze bijzondere ligging die belangrijk is geweest voor haar eigenzinnige en onderscheidende profiel.

ONTMOETEN EN VERBINDEN

8. De plinten van historische linten dragen een divers programma van werken, maken en ontmoeten.

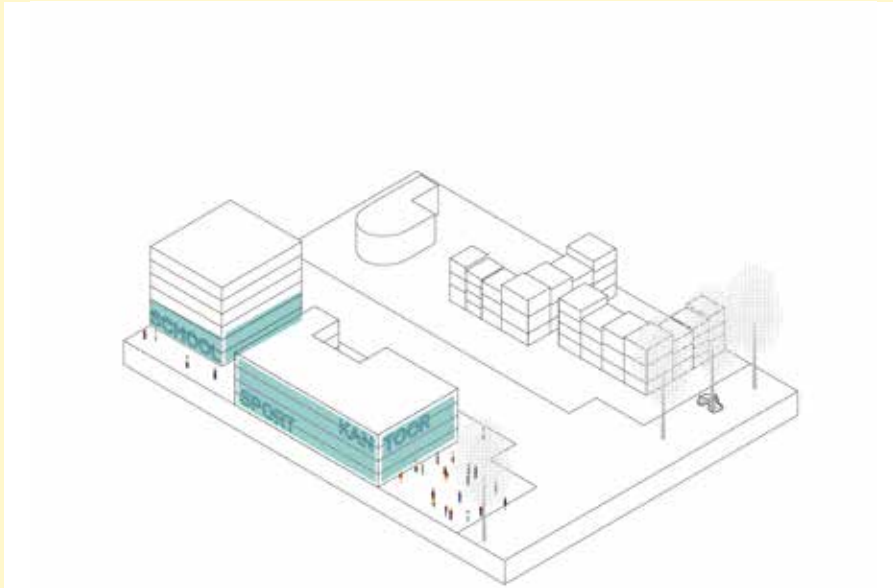
De historische linten, zoals de Lijnbaan, de Hoogstraat en de Harm Smeengekade, zijn in 2030 met hun programma weer de levendige wortels van de Kamperpoort. In de plinten van deze straten is een interessante mix te vinden van maken, werken en ontmoeten, zoals in de vorm van kleinschalige maakindustrie met de nadruk op vakmanschap en ambacht, maar ook door ruimte te bieden aan enkele start-ups in de creatieve maakindustrie. Deze mix bindt verschillende bestaande en nieuwe doelgroepen aan de Kamperpoort en vormt daarmee een belangrijke onderlegger voor de levendigheid in de wijk. Met dit programma vormen de Lijnbaan, Hoogstraat en Harm Smeengekade belangrijke programmatische verbindingssassen tussen de wijk en de binnenstad. Tegelijkertijd blijft de Kamperpoort in haar programma nadrukkelijk complementair aan de binnenstad: hier vind je datgene waarvoor in de binnenstad geen plek is. Uiteindelijk wordt voor de Kamperpoort in 2030 een levendige mix aan voorzieningen nagestreefd, van circa 70% wonen, 20% werken en 10% voorzieningen.

9. Een nieuw kloppend hart van de wijk

De figuurlijke energie die de Kamperpoort kenmerkt, is in 2030 zichtbaar en ervaarbaar in de wijk. De wijk krijgt een nieuw kloppend hart, dat de bron van de energie is in de wijk. Een bijzonder gebouw, met een aantrekkelijke, groene buitenruimte, dat onderscheidend is doordat het een mix aan bewoners samenbrengt. Een plek waar oud en nieuw trots op zijn. Het is een belangrijke ontmoetingsplek voor de wijk, waar verschillende buurtfuncties clusteren, waar activiteiten voor ouderen en kinderen plaatsvinden, waar je kunt ontdekken en spelen, waar mensen dingen kunnen maken - bijvoorbeeld in een 'wijkwerkplaats', waar je een kopje koffie kunt drinken en met elkaar kunt bijpraten over het reilen en zeilen in de wijk.

ONTMOETEN EN VERBINDEN

10. Wijkoverstijgende voorzieningen aan de randen van de wijk

In 2030 kennen de randen van de Kamperpoort hier en daar wijkoverstijgende voorzieningen, met name in de dienstensector. Dit heeft waarde voor de wijk, doordat het bijdraagt aan de levendigheid en positionering van de Kamperpoort. Deze voorzieningen stellen zich niet op als een omsloten capsule in een eigen wereld, maar openen zich naar de wijk en voelen zich ermee verbonden. Denk aan werknemers die geregeld een lunchwandeling maken door de Kamperpoort en gebruik maken van de levendige Lijnbaan en Hoogstraat.

Het zijn niet zozeer de 'grote metervragers' die hier landen, aan de rand van de Kamperpoort, maar eerder kleine en middelgrote voorzieningen, die zowel een commerciële als maatschappelijke functie kunnen hebben. Denk aan een sportschool, evenementenlocatie, kantoren of een school: voorzieningen die zowel voor de Kamperpoorter als voor de Zwollenaar interessant zijn.

+ 1 Hanteer een 'leefgids' voor de Kamperpoort

Een energieke wijk komt in de eerste plaats tot stand door de mensen die er wonen. Doordat ze elkaar ontmoeten, doordat ze (samen) dingen ondernemen, doordat ze naar elkaar omkijken, doordat verschillende groepen elkaar tegenkomen: daardoor kunnen sociale netwerken bloeien en kan een bruisende buurt ontstaan.

De genoemde tien gouden regels bieden met de inrichting van de leefomgeving aanleiding om elkaar te ontmoeten en ruimte om dingen te ondernemen. Een Kamperpoortse 'leefgids' zet hier nog een plus op. Door activiteiten te organiseren worden Kamperpoorters uitgenodigd om mee te doen en met elkaar in contact te komen. Deze activiteiten vinden plaats op verschillende plekken in de wijk, bijvoorbeeld in het 'nieuwe kloppende hart van de wijk', in de openbare ruimte of bij ondernemers langs de historische linten. Met deze sociale en culturele programmering wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de behoefte en vragen van verschillende groepen uit de wijk.

Denkbaar zijn de volgende programmaliijnen:

- Aandacht voor elkaar: welzijn en ontmoeting
- Beleef de Kamperpoort: cultuur en makers
- Kamperpoort beweegt: sport en bewegen

Kamperpoort anno 2020

7. Impressies van de Kamperpoort in 2030

De 10+1 ontwikkelprincipes geven richting aan de toekomst van de Kamperpoort. Maar hoe werken deze principes samen en welke meerwaarde levert dit op? Om dit te illustreren, zijn vier sfeerimpressies gemaakt. Zij laten voor verschillende Kamperpoortse gebiedstypen zien hoe de combinatie van ontwikkelprincipes kleur kan geven aan de wijk en welk gevoel dit oplevert.

Sfeerimpressies:

- Woongebied
- Taludpark en levendige plinten
- Herkenbare ontmoetingsplekken en het hart van de wijk
- Wijkoverstijgende voorzieningen

Woongebied

Versterken van de bestaande
lappendeken van stijlen, structuren en
mensen

Verdichting via Kamperpoortse
stedelijkheid

Taludpark als groene long

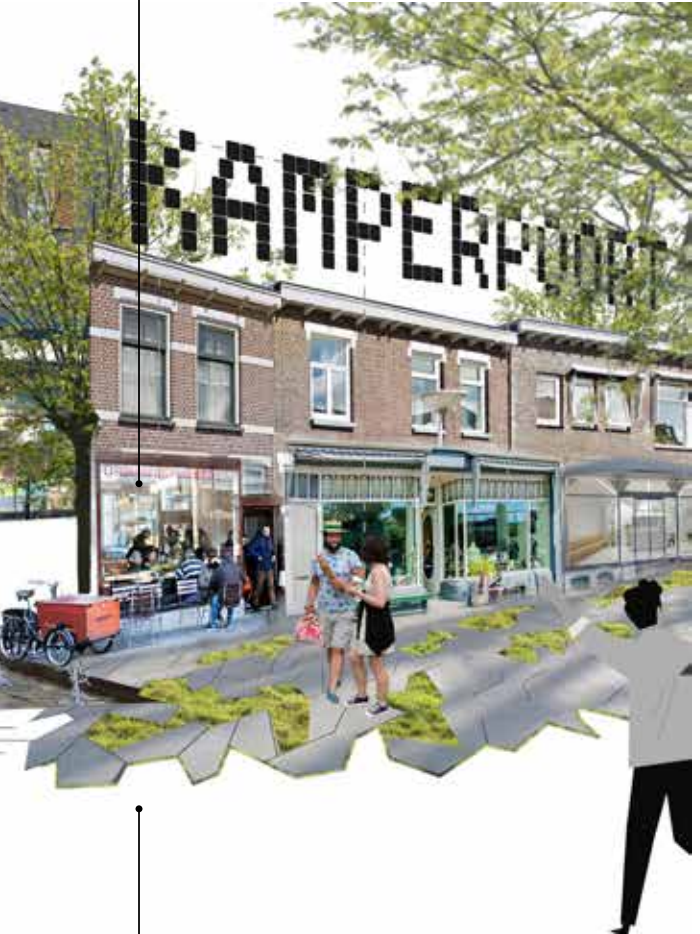
Taludpark en levendige plinten

Taludpark als groene long

Vanuit de voordeur direct toegang tot groene routes

Levendige plinten aan de historische linten: werken, maken, ontmoeten

Een gezonde openbare ruimte

Herkenbare ontmoetingsplekken en het hart van de wijk

Een nieuw kloppend hart van de wijk

Versterken van de bestaande lappendeken
van stijlen, structuren en mensen

Herkenbare ontmoetingsplekken
in de wijk

Nieuwe ontwikkelingen zijn
klimaatrobuust

Wijkoverstijgende voorzieningen

Wijkoverstijgende voorzieningen aan de randen van de wijk

Nieuwe ontwikkelingen zijn klimaatrobuust

Een gezonde openbare ruimte

Vanuit de voordeur direct toegang tot groene routes

8. Epiloog: samen verder

Het toekomstbeeld dat Panorama Kamperpoort 2030 schetst is een cadeau aan de stad én aan de bewoners van de Kamperpoort.

De afgelopen tijd hebben wij hier met heel veel plezier aan gewerkt. Voor ons is dit geen afsluiting van jarenlang werken aan en met deze wijk. Integendeel, voor ons is dit een nieuw begin. Een vertrekpunt voor hoe de wijk in de toekomst vorm kan krijgen, op een manier waarvan wij denken dat de Kamperpoort hier de komende jaren veel plezier aan kan beleven. Onze oproep is om ook de komende jaren in gesprek te blijven met de mensen en bedrijven uit de Kamperpoort. Onze ervaring van de laatste tijd is dat zij erg betrokken zijn, hun wijk erg goed kennen, veel energie hebben en uitstekende gesprekspartners zijn om mee te denken over de toekomst van de wijk. Op deze manier gaan we er samen voor zorgen dat we in 2030 met zijn allen nog trotser kunnen zijn op de Kamperpoort. Onze Kamperpoort.

En natuurlijk zien wij, als coalitie marktpartijen en woningbouwcorporaties, daar ook een rol voor onszelf weggelegd. Wij hebben de laatste jaren al uitgebreid in de Kamperpoort mogen werken om de wijk mooier en beter te maken en kennen de Kamperpoort daardoor van binnen en van buiten. Wij kijken ernaar uit om ook in de toekomst verder te werken aan de Kamperpoort, samen met de gemeente en de bewoners.

Colofon

Panorama Kamperpoort 2030 is ontwikkeld op initiatief van BPD, Nijhuis Bouw, DLH, deltaWonen, SWZ en Openbaar belang. In opdracht van en in samenwerking met deze partijen heeft bureau RUIMTEVOLK het Panorama opgesteld en het proces begeleid.

**RUIMTE
VOLK**

Anne Seghers
Pieterella Aten
Sjors de Vries

Foto's en beeldmateriaal:
RUIMTEVOLK

RUIMTEVOLK BV

Jaarbeursplein 6
3521 AL Utrecht
info@ruimtevolk.nl

Disclaimer

Het (her)gebruiken van teksten uit dit document is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke vermelding van de volledige naam van de organisaties, auteurs en bron.

Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit document de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. Aan de inhoud van dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Foto door RUIMTEVOLK

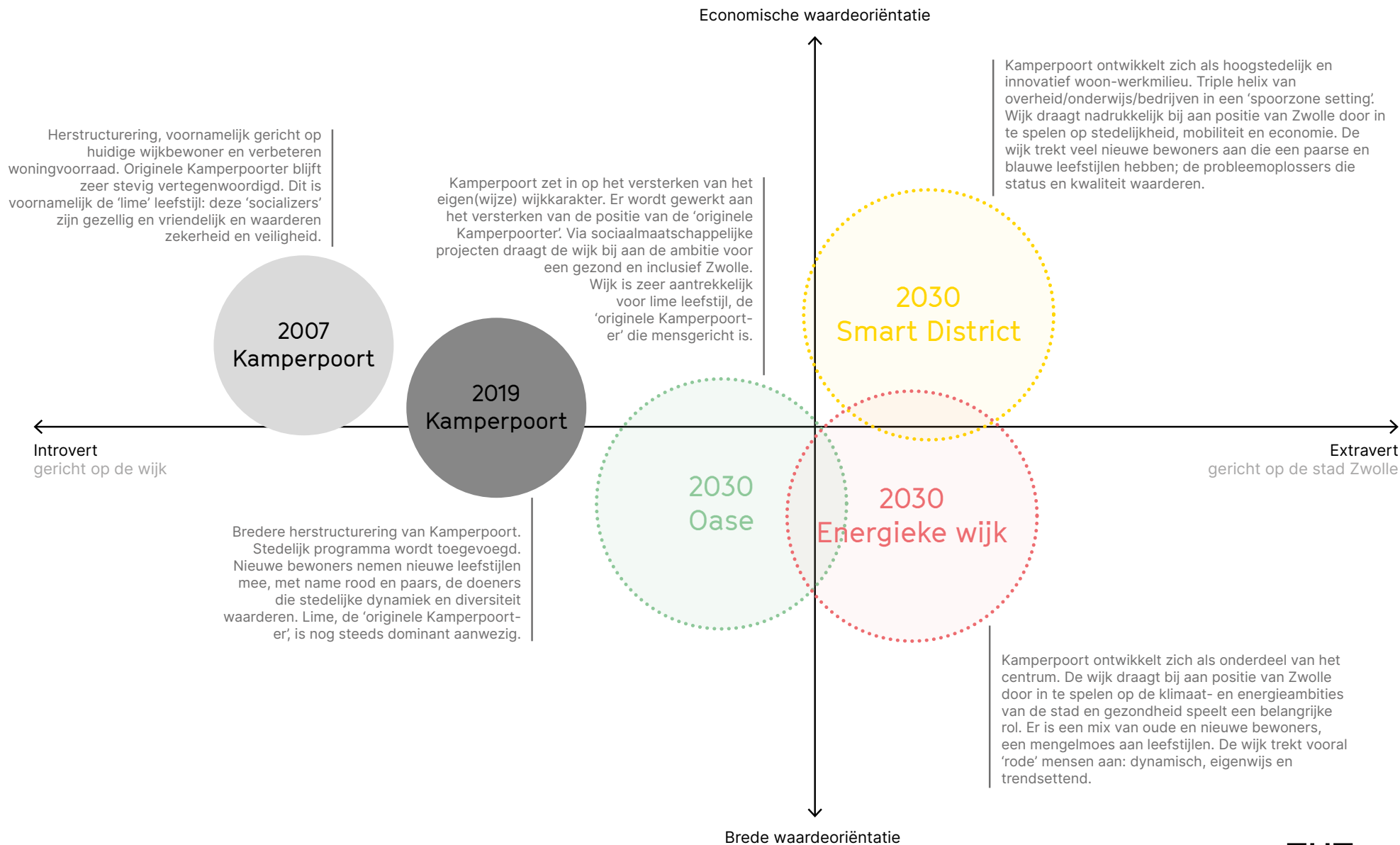
Bijlagen

Panorama Kamperpoort
2030: Energieke wijk!

Inhoud:

- A. Scenario overzicht
- B. Scenario's "Oase", "Energieke wijk",
"Smart District"
- C. Beeldverslag Atelier 1 en 2

Bijlage A

Bijlage B

Oase

In 2030 is de wijk Kamperpoort een echte oase: de wijk onderscheidt zich duidelijk van de naastgelegen binnenstad en draagt een sterk eigen (zinnig) karakter uit. De wijk blinkt uit in originaliteit en echtheid. Het DNA van Kamperpoort is op veel plekken nog terug te zien, door herbestemming en zorgvuldige aandacht voor oude stedelijke structuren. De bedrijvigheid van weleer is doorvertaald in een wijk die inzet op zelfredzaamheid. Kamperpoort draait om het principe 'door de wijk en voor de wijk'. Kluswoningen en CPO blokken zijn een prominent verschijnsel in de wijk: bewoners krijgen de kans om zelf hun woning vorm te geven en mee te delen in de meerwaarde. Dit versterkt ook de betrokkenheid bij de wijk en

het gevoel van eigenaarschap.

De locatie van de IJsselhallen wordt een plek voor collectief particulier opdrachtgeverschap, waar bewoners met gedeelde waarden aan de toekomst van hun woning en buurt kunnen werken. Maar ook een wijkopleidingsinstituut krijgt hier een plek. Hier krijgen wijkbewoners de mogelijkheid krijgen om een leven lang te leren en hun 'sociaal kapitaal' en hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Maar ook bredere sociaal-maatschappelijke wijkprojecten worden hier opgetuigd, met de wijkbewoner als doelgroep.

In de oase van Kamperpoort zijn veel en verschillende plekken waar je elkaar kan ontmoeten. De verbinding met de stad wordt gevormd door een groene structuur die uitnodigt om te bewegen.

- Wijk richt zich op zichzelf, naar binnen gekeerd
- Bebouwing in lagere dichtheden
- Eigen bewoners behouden en in positie brengen
- Kluswoningen
- Collectieve zelfbouw met gedeelde waarden
- Ontmoeting belangrijk: vergroenen openbare ruimte
- Wijkbedrijf of wijkopleidingsinstituut: sociale stijging

Onderdeel van DNA dat terugkomt:

- Een verschuivende betekenis
- Wonen en werken hand in hand
- Lappendeken van stijlen en structuren
- Landingsplek voor het buitengewone
- Verschillende werelden, verschillende snelheden

Zeven topambities voor Zwolle:

1. **Wonen:** groei van stad en stedelijkheid
2. **Mobiliteit:** optimale bereikbaarheid
3. **Economie:** versterken economie van stad en land
4. **Energietransitie:** energieneutraal in 2050
5. **Klimaatadaptatie:** klimaatbestendig in 2050
6. **Inclusiviteit:** vitale en solidaire gebieden
7. **Gezondheid:** gezond leven in buurt en stad

Meestvoorkomende leefstijlen:

De 'socializer' is beheerst en geduldig, waardeert zekerheid en veiligheid. Gezellig, vriendelijk, hulpvaardig, zorgzaam, hartelijk

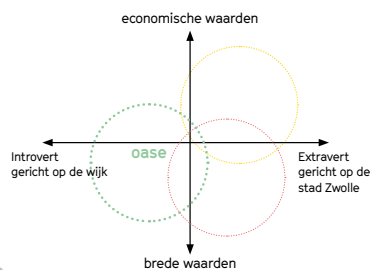
De 'stabielen' zijn mensgericht en vertrouwd, waarderen veiligheid en zekerheid. Serieus, voorzichtig, keurig, sociaal, bedachtzaam, loyaal

Ontwikkeling leefstijlen:

- Rood:** doener, houdt van stedelijke dynamiek
Oranje: inspirator, is creatief en vernieuwend
Geel: interactief, is impulsief en enthousiast
Lime: socializer, is gezellig en zorgzaam
Groen: stabiel, is serieus en keurig
Aqua: betrokken, is weloverwogen en betrokken
Blauw: correct, is praktisch en individualistisch
Paars: probleemoplosser, is ondernemend en zelfbewust

Relatie tot andere scenario's:

Verhouding bewoners:

Space S | Strijp S Eindhoven

- sociale huurwoningen in intensieve co-creatie
- bewoners regelen alles zelf (nieuwe huurders, beheer daktuinen)
- grote diversiteit typologieën, inclusief beschermd wonen
- bottom-up aanpak met corporatie als drijvende kracht
- van inschrijftijd naar betrokkenheid

Wallisblok | Spangen Rotterdam

- strategische aankoop gemeente
- 'gratis woningen': verbeter- en woonplicht
- kluswoningen
- CPO dat individuele vrijheid koppelt aan sterke architectuur
- DNA Spangen als vertrekpunt

Selwerd | Groningen

- wijkontwikkeling jarencestigwijk
- gezondheid (en geluk) als leidend principe
- wijkbedrijf centrale rol
- wijkrestaurant

RUI
MTE
VOLK

Energieke wijk

In 2030 is de wijk Kamperpoort niet meer los te denken van de binnenstad van Zwolle. De ontwikkeling, van Kamperpoort als wezenlijk onderdeel van het centrum, is doorgezet tot deze symbiose waarbij de klimaat- en energieopgaven van de stad mede in de wijk worden geacommodeerd. De waarden van de stad, geluk, gezondheid en duurzaamheid, worden gedeeld met de Kamperpoorters. Het resultaat is een supergroene, energie-neutrale en klimaatbestendige wijk die aansluit op het centrum van Zwolle. Deze energieke wijk wordt gekenmerkt door een aantrekkelijke leefomgeving

waar zowel de originele bewoners als de nieuwkomers met plezier wonen.

De positionering van de wijk als groen en duurzaam onderdeel van het centrum trekt een nieuw type bewoner aan dat milieubewustzijn en inclusiviteit waardeert. De leefomgeving van de wijk volgt het principe van "Healthy Urban Living" en de openbare ruimte fungeert als een beweegvriendelijke ontmoetingsplek. De IJsselhallen-locatie worden omgevormd tot een energiefabriek die als voorbeeld dient voor de rest van de stad en die werk-

gelegenheid biedt voor de wijk. De oude en nieuwe bewoners vinden elkaar bij deze herontdekte hotspot. Ook de transformatie van de kantoorgebouwen worden aangegrepen om circulariteit uit te dragen.

- Wijk sluit aan op gevoel binnenstad
- Mix bewoners: oud en nieuw door elkaar
- IJsselhallenlocatie wordt energiefabriek/hub
- "Healthy Urban Living": aandacht voor gezondheid
- Verdichting van bebouwing
- Kantoorpanden worden circulair herbestemd

Onderdeel van DNA dat terugkomt:

- Een verschuivende betekenis
- Wonen en werken hand in hand
- Lappendeken van stijlen en structuren
- Landingsplek voor het buitengewone
- Verschillende werelden, verschillende snelheden

Zeven topambities voor Zwolle:

1. **Wonen:** groei van stad en stedelijkheid
2. **Mobiliteit:** optimale bereikbaarheid
3. **Economie:** versterken economie van stad en land
4. **Energietransitie:** energieneutraal in 2050
5. **Klimaatadaptatie:** klimaatbestendig in 2050
6. **Inclusiviteit:** vitale en solidaire gebieden
7. **Gezondheid:** gezond leven in buurt en stad

Meestvoorkomende leefstijlen:

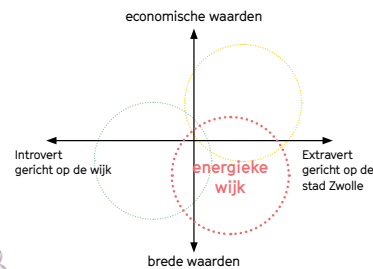
- ROOD:** De 'doener' is individualistisch en zelfverzekerd, waardeert stedelijke dynamiek. Dynamisch, actief, uitdaging, eigenwijs, trendsettend
- ORANJE:** De 'inspirator' is creatief en direct trendvolgend, waardeert levendigheid en multiculturaliteit. Trendy, optimistisch, vernieuwend, vlot

Ontwikkeling leefstijlen:

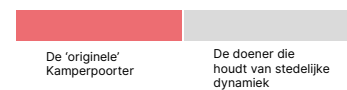

- Rood:** doener, houdt van stedelijke dynamiek
- Oranje:** inspirator, is creatief en vernieuwend
- Geel:** interactief, is impulsief en enthousiast
- Lime:** socializer, is gezellig en zorgzaam
- Groen:** stabiel, is serieus en keurig
- Aqua:** betrokken, is weloverwogen en betrokken
- Blauw:** correct, is praktisch en individualistisch
- Paars:** probleemoplosser, is ondernemend en zelfbewust

Relatie tot andere scenario's:

Verhouding bewoners:

Bajes Kwartier | Amsterdam

- proeftuin voor nieuwe vormen van energieopwekking
- circulair materiaalgebruik, klimaatneutraal en Healthy Urban Living.
- smart grid en thermisch grid: aardgasloze wijk.
- 98% sloopmateriaal wordt hergebruikt.
- autovrij

Merwedekwartier | Utrecht

- herontwikkeling voormalig binnenstedelijk bedrijventerrein
- proeftuin gezond stedelijk leven: autovrij, hoogstedelijk, duurzaam, creatief, gezond, energieneutraal, klimaatbestendig.
- 'sprong over het spoor': vergroten centrum
- gemengd programma (cultuur, activiteiten, winkels).

Katendrecht | Rotterdam

- herontwikkeling aandachtswijk
- balans oude en nieuwe bewoners
- aanvullend op binnenstad
- grote projecten koppelen duurzaamheidsdoelen mee (Fenixloodsen, Havenkwartier)

RUI
MTE
VOLK

Smart district

In 2030 is de wijk Kamperpoort een nieuw stadsdistrict waar de hoogstedelijke economie welig tiert. Het resultaat is een synergie tussen de spoorzone en de binnenstad. Er worden nieuwe woon-werkmilieus gecreëerd die plek bieden aan de diensten-, creatieve industrie- en kennis werkers. Het is een heus smart district: de banden met kennisinstellingen, overheid en het bedrijfsleven worden aangehaald en Kamperpoort wil graag een *living lab* zijn. De kantoorlocaties langs de A28 bieden hiervoor ruimte, de IJsselhallenlocatie wordt

een heuse innovatiehotspot.

Kamperpoort is dé plek voor de topambitie van Zwolle om haar stedelijkheid te versterken en (inter)nationaal aantrekkelijker te worden. Zowel voor de stad als voor de wijk is bereikbaarheid essentieel. Daarom wordt de A28 ondertunneld. Zo kan de wijk zich weer ontwikkelen als een belangrijke schakel naar buiten toe. De Hoogstraat wordt opnieuw de ader naar buiten en Kamperpoort is weer de poort naar Kampen. Het profiel van de wijk

trekt hoofdzakelijk nieuwe bewoners aan, hoogopgeleid, die redelijk 'footloose' zijn: dat wil zeggen die minder aan de wijk gebonden zijn.

- Wijk sluit aan op gevoel spoorzone
- Veel nieuwe bewoners, 'footloose'
- Samenwerking onderwijs, ondernemers, overheid
- Hoogstedelijke kenniseconomie
- Sterke verdichting bebouwing
- Campusgevoel

Onderdeel van DNA dat terugkomt:

- Een verschuivende betekenis
- Wonen en werken hand in hand
- Lappendeken van stijlen en structuren
- Landingsplek voor het buitengewone
- Verschillende werelden, verschillende snelheden

Zeven topambities voor Zwolle:

1. **Wonen:** groei van stad en stedelijkheid
2. **Mobiliteit:** optimale bereikbaarheid
3. **Economie:** versterken economie van stad en land
4. **Energietransitie:** energieneutraal in 2050
5. **Klimaatadaptatie:** klimaatbestendig in 2050
6. **Inclusiviteit:** vitale en solidaire gebieden
7. **Gezondheid:** gezond leven in buurt en stad

Meestvoorkomende leefstijlen:

De '**probleemoplosser**' heeft een vernieuwende drive en visie, waardeert kwaliteit en status. Ondernemend, zelfbewust, succes, besluitvaardig, competentief

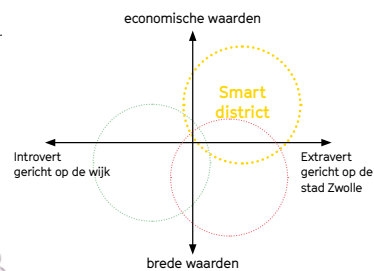
De '**correcte**' is praktisch en perfectionistisch, waardeert comfort en exclusiviteit. Conscientieus, comfortabel, pragmatisch, precies, status

Ontwikkeling leefstijlen:

Rood: doener, houdt van stedelijke dynamiek
Oranje: inspirator, is creatief en vernieuwend
Geel: interactief, is impulsief en enthousiast
Lime: socializer, is gezellig en zorgzaam
Groen: stabiel, is serieus en keurig
Aqua: betrokken, is weloverwogen en betrokken
Blauw: correct, is praktisch en individualistisch
Paars: probleemoplosser, is ondernemend en zelfbewust

Relatie tot andere scenario's:

Verhouding bewoners:

Brainport Smart District | Helmond

- slimme woon- en werkwijk
- stedenbouwkundig plan in samenhang met nieuwe technologie
- circulariteit en modulariteit
- Living Lab
- samenwerking met TU/e, kennisorganisaties, bedrijfsleven

RDM Campus | Rotterdam

- herontwikkeling tot gebied met innovatieve maakindustrie en onderwijs
- motto: research, design and manufacture.
- samenwerking Havenbedrijf, Albada College en Hogeschool Rotterdam
- vergroten innovatiekracht regio en verbeteren opleidingsmogelijkheden voor havenpersoneel.

Spoorzone | Tilburg

- herontwikkeling voormalig NS-terrein
- inzet op open en samenwerkend werken, leren en innoveren.
- doel: brandpunt voor de stedelijke kenniseconomie.
- wonen en werken
- onderwijs en gelieerd maatschappelijk programma

**RUI
MTE
VOLK**

Bijlage C

